

שולמית אלוני (1928-2014)

רקע כללי

שולמית אלוני, כלת פרס ישראל ויו"ר מפלגת מרצ לשעבר הלכה לעולמה ביום ו', כ"ג בשבט תשע"ד, 24/1/14. בת 85 הייתה במותה. אלוני מתה בקרב משפחתה ובשיבה טובה.

שולמית אלוני כיהנה כח"כ במשך כ- 28 שנים, במהלך שימשה בין היתר כשרת החינוך והתרבות, כשרת התקשורת וכשרת המדע. רק בשנת 1996, כשנבחר יוסי שריד לעמוד בראש תנועת מרצ, תנועה אותה הקימה, פרשה מפעילותה הפוליטית. לאחר פרישתה מהחיים הפוליטיים המשיכה אלוני להרצות באקדמיה בנושאי זכויות האדם וקשרי פוליטיקה-חקיקה. כמו כן המשיכה לכתוב ולפעול בתנועות מחאה נגד השליטה הישראלית בשטחי יש"ע ולמען פשרה טריטוריאלית.

שולמית אלוני לחמה למען זכויות המיעוטים (חלשים בחברה, מובטלים, עניין, נשים ופלסטינים) וקידמה חקיקת חוקי יסוד בנושא זה. במהלך חייה הפוליטיים סייעה רבות במאבק לשיפור מעמד האישה ופעלה לחקיקת חוקים למניעת אפליית נשים ולחיזוק מעמדן וכן להקמת מעונות לנשים מוכות. כמו כן פעלה אלוני כנגד כפייה דתית וחתרה להסכם שלום עם העם הפלסטיני.

על מאבקה למען זכויות האדם אף זכתה בפרס ישראל בשנת 2000 וכך כתבה ועדת הפרס בנימוקה: **"מאבקה על כבוד האדם וזכויותיו היסודיות והטבעיות, היותה פה לאזרח, מאבקה למען תיקון עוולות, הנפת דגל השוויון בין העמים והאמונות השונות בישראל והכבוד ההדדי"**.

שולמית אלוני נודעה בנחישותה ונכונותה להיאבק על עמדותיה ולהשמיען. שולמית אלוני ביטאה בחריפות ובנחרצות את עמדותיה, והיתה ברת פלוגתא חריפה בכל מה שקשור ליחסי דת ומדינה לרבים בציבור הדתי והתנגדה בחריפות לשלטונה של מדינת ישראל ביהודה ושומרון. רבים העריכו אותה בשל כנותה גם אם חלקו על עמדותיה הפוליטיות.

בנספח א' תוכלו למצוא קישורים להרחבה על תולדות חייה של שולמית אלוני ופעילותה.

כמי שהייתה מחוייבת לנושא זכויות מיעוטים וזכויות אדם פרסמה שולמית אלוני 6 ספרים:

- **אזרח ומדינתו - יסודות בתורת האזרחות**, 1958 - ספר ללימוד אזרחות בבתי הספר התיכוניים שיצא לאור במהדורות רבות.
- **זכויות הילד בחוקי מדינת ישראל**, 1964
- **נשים כבני אדם**, 1976
- **ההסדר - ממדינת חוק למדינת הלכה**, 1970
- **לא יכולה אחרת - ביוגרפיה פוליטית**, 1997
- **דמוקרטיה באזיקים**, עם עובד, תל אביב 2008

(עיתון הארץ, 24.1.14, <http://www.haaretz.co.il/news/politi/1.2225599>)

בנוסף פרסמה מאמרים ודעות בכתבי עת ועיתונות. בקישור הבא תוכלו ללמוד על על דעותיה ועמדותיה.

אמרו עליה...

להלן מספר קישורים ודברים שנשאו אנשים שונים עם היוודע דבר מותה של שולמית אלוני:

<http://www.haaretz.co.il/news/politi/1.2225599>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4480553,00.html>

<http://news.walla.co.il/?w=/9/2714921>

נקודות לדין*

☒ חפשו באחד המקורות האינטרנטיים במערך זה או מקורות אחרים על פעילותה של שולמית אלוני. מה הרשים אתכם בדמותה ?

☒ הוסיפו מקורות נוספים העוסקים בתרומתה לזכויות אדם וקידום מעמד האישה

☒ בהספדים לשולמית אלוני התייחס בוגי יעלון למאבקה של שולמית אלוני לזכויות אדם ונשים וכך אמר: "...גרם לשינוי חיובי בדמותה ואופייה של מדינת ישראל" אחרים ציינו את עמידתה על משמר זכויות האדם והכנסת שיח זכויות האדם לתודעה הציבורית. "במו ידיה היא הפכה את ישראל למקום שטוב יותר לחיות בו", באיזו מידה פעילות של אדם בודד (פוליטיקאי, פעיל חברתי וכדומה) יכולה ליצור/לעורר שינוי חברתי? דונו בשאלה תוך התייחסות לפעילותה של שולמית אלוני והשפעתה על השיח בנושא זכויות אדם ואזרח בישראל.

☒ הצעה לדיבייט (שיח ושיג) כגון: בית זה יחייב לקיים יום בסימן פעילותה של שולמית אלוני

*הערה:

בקיום הדיון עם תלמידים יש להקפיד להתאים את הדיון לרמת התלמידים, בשלותם, ואופיו של בית הספר .

חלקן של הסוגיות שתועלנה לדיון עשויות להיות רגישות. במצבים אלו, נודעת חשיבות רבה לתפקידו של המורה כמנחה הדיון המעורר את תלמידיו לחשיבה ולבחינת הערכים לצורך גיבוש תפיסת עולם. יש ליצור אקלים פתוח ובטוח לניהול הדיון ולהקפיד שהמוקד יהיה

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח

המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים
المقر للتربية المدنية وللحياة المشتركة

התופעה המועלית לדיון ולא הפרט. בדיון מסוג זה, ראוי לחשוף את התופעה ואת העמדות השונות המעורבות בה, לתת לגיטימציה לספק ולעודד העלאת שאלות. בדיון מסוג זה, חובה לאפשר התבטאות חופשית – בהקפדה על דיון עניני, לשתף את התלמידים בדיונים ולהימנע מתשובות פסקניות.

נספח א': קישורים לעשייתה של שולמית אלוני:

<http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=5513>

<http://www.mako.co.il/news-israel/local/Article-2658ea438d2c341004.htm>

